

3. Супрун М.О. Корекційне виховання учнів допоміжної школи засобами учнівського самоврядування: Монографія. Київ : МП «Леся», 2009. 212 с.

Шипка М.І.

аспірантка,

*Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка*

ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНИНА КРИЗЬ ПРИЗМУ ПОГЛЯДІВ ЛЮБОМИРА ГУЗАРА

Основною ознакою кожної особистості є її соціальний вимір і здатність співдіяти та співіснувати в межах однієї території на його загальне благо. Першою соціальною клітиною, безумовно, є сім'я з якої особистість черпає свій перший досвід, набуває базових навиків, здобуває знання та вміння, формує свій світогляд та власну ціннісно-орієнтаційну систему. Виховні впливи, які людина отримує у сім'ї, формують її особистість та мають безпосередній вплив на її майбутнє та майбутнє суспільства, в якому вона зростає.

Одним із моральних авторитетів українського народу був і залишається Блаженніший Любомир Гузар. Його постійний духовний провід, слова напоумлення, мотивації та настанови спонукали український народ до єднання та праці над утвердженням власної ідентичності. Кредом його життя був вислів «моліться і працюйте!», що спонукає кожного до дій. Блаженніший Любомир говорив, що «бути людиною – це велика гідність ... але її треба розвивати, ушляхетнювати» [2, с. 4]. Він наголошує на особливості кожної людини, її важливості та унікальності. Любомир Гузар підсилює й те, що кожен несе

важливу місію у житті народу, не зважаючи на те, яку функцію він виконує. «Ми маємо віддавати – давати у світ добро, милосердя, любов. Я бачу кожную професію як служіння. Лікар, учитель, письменник, робітник і навіть політик – то служіння іншим. Тільки тоді, коли ми віддаємо, стаємо багатшими» [2, с. 11].

Блаженніший Любомир говорить про щось більше, ніж механічне виконання свого безпосереднього обов'язку чи надії на когось іншого. Він говорить про державотворення як процес, який народжується вже із сім'ї і має здатність до розвитку лише тоді, коли він породжується від взаємної любові, поваги, толерантності, загальнолюдських принципів, плекання чеснот тощо. Також Любомир Гузар наголошує на тому, що «ми не сміємо бути байдужими до того, що діється з іншими людьми» [2, с. 11]. В небайдужості і виявляється феномен суспільства та приналежності до певного об'єднання людей. Саме в таких принципах на які вказує Любомир Гузар і криється виховний процес, що повинен бути закладений вже із ранніх років, ба більше ще з утроби матері.

Своїм власним прикладом Любомир Гузар заохочує кожного громадянина до дії, не чекаючи її від когось іншого: «Я люблю свій народ, і хочу працювати для нього, розбудувати його, але водночас намагаюся нікого не принижувати» [2, с. 72]. Любов до ближнього, шанобливе ставлення до всього, що нас оточує, розвиток власних дарів, співдія задля загального блага, встановлення власної ідентичності, а також сумлінна праця стає рушійною силою для досягнення загального блага. Громадянським суспільством можна назвати те, де люди, з яких воно складається, беруть активну участь у його житті. Проте, це не лише люди, які мають певну владу чи особливе суспільне чи професійне завдання, а люди, з яких складається громадськість, хто б вони не були, які стараються надати певний порядок у житті цілої спільноти [5].

Моральні принципи, що закладаються ще у сім'ї, якими повинна керуватися кожна людина, є правильними та потрібними орієнтирами, що слугують для досягнення поставлених цілей. «Кожен із нас повинен, відповідно до свого стану, служити загальному благові...» [2, с. 71]. Усі люди стоять перед вибором, і лише від них залежить, як вчинити правильно, проте, ознакою вільної людини є «робити вибір на користь добра» [4, с. 9]. Проте, це не лише про добро для своєї сім'ї чи близьких: «не можна любити своїх, кривдячи чужих» [2, с. 74].

Не можливо бути членом однієї спільноти, родини, держави, не відчуваючи єдності та приналежності до неї. Запорукою єдності Блаженніший Любомир вважає «усвідомлення, що таке єдність і відчуття відповідальності за її збереження» [2, с. 74]. І неустанно глава Церкви повторює: «нам треба дуже-дуже тяжко працювати, щоб змінювати народний світогляд...» [2, с. 51], а в першу чергу «ми повинні працювати...і то дуже інтенсивно працювати над собою» [2, с. 51].

Позитивні зміни можуть розпочатися і дати позитивні наслідки лише в тому випадку, коли вони розпочинаються з себе і не обмежують ближнього. «Любити ближнього, як самого себе означає бачити в ньому ту саму гідність, якою я сам втішаюся» [4, с. 47]. Любомир Гузар залишає настанови для свого народу, аби діяти згідно закону любови та єдності: «настав час відбудовувати наше спільне минуле, просити одне в одного пробачення скрізь, де завдано ран, визнати одне одного такими, як ми є, та будувати майбутнє – разом, вільно» [1, с. 85].

Любомир Гузар, розуміючи, що світле майбутнє залежить від молодого покоління, заохочував та всіляко сприяв тому, щоб вони виростили добрими людьми. Звертався із закликами до батьків, вчителів та безпосередньо до юних особистостей. «Процес навчання – це дуже важливий час, хоч і важкий та не завжди приємний. Але якщо ви будете сумлінно вчитися, то одержите дві нагороди: одну – наприкінці навчального року, це гарне

свідощтво; а другу – трохи пізніше, коли вже будете самостійно працювати. Усе, чого Ви навчитеся тепер, пізніше знадобиться Вам у повсякденному житті. І якщо виробите у собі звичку працювати, то станете добрими людьми» [3, с. 523].

Отже, бути добрим громадянином своєї держави, на думку Любомира Гузара, означає відчувати відповідальність за неї, робити щось для неї, любити її і творити. «Треба людей навчити реагувати – оперативно, крикливо, але мирно» [2, с. 106]. Блаженніший вказує на те, що наше минуле та сучасне вказує на те, що ми можемо збудувати гідне майбутнє, здорову державу, в якій будемо щасливими мешканцями. «Ми – люди, і ми – вільні. А це значить, що ми маємо право робити добро!» [2, с. 75].

Список використаних джерел:

1. Антуан Аржаковський. Бесіди з Блаженнішим Любомиром Гузаром: До постконфесійного християнства / перекл. з франц. Львів : Видавництво УКУ, 2006. 144 с.
2. Блаженніший Любомир. Думки у спадок / упор. Ольга Гнатишин. Львів : Свічадо, 2018. 128 с.
3. Виховувати у свободі, правді та любові. *Вибрані документи Церкви про католицьку школу, виховання, освіти*. Львів : Свічадо, 2017. 576 с.
4. Гузар Л. Про гріхи і чесноти / упор. О. Климончук. Харків : Фоліо, 2018. 141 с.
5. Гузар Л. Про громадянське суспільство. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=oFJqbPQeHFA>.